

Vedkommende tilstaa — jeg ved, at jeg staar ret ene med den Anskuelse —, at jeg aldrig har forstaaet, hvorfor det skulde være saa stor en Ulykke, at vi fik Folketingets Medlemsantal stærkt forøget. Jeg er en stor Ven af Muligheder, og det kan dog ikke nytte at nægte, at jo flere Medlemmer der bliver, des større Mulighed bliver der for, at der en Gang kunde findes en Statsmand iblandt os. Foreløbig synes jeg, det ikke er sket. Jeg tager med største Fornøjelse mig selv med. Men det er den eneste Maade, hvorpaa vi have en Chance, at se at faa nogle flere herind. Det vil man nu ikke, og der kan selvfølgelig være Grunde at anføre derfor. Men der er saa kun een anden Vej at gaa, at skride til en Grundlovsændring. Herom udtale Byerhvervsorganisationerne, at „hvis man derfor fra Lovgivningsmagts Side i Stedet for at skride til en umiddelbar Opfyldelse af Grundlovens § 32 skulde foretrække at gaa lige til en Grundlovsændring“ — hvilket netop er det Tilfælde, der nu indtræder, idet nemlig Regeringen og dette Tings Flertal ønske at gaa den Vej, og de ere dog 2 væsentlige Faktorer indenfor Lovgivningsmagten —, „saa maa vi indtrængende fremhæve, at Initiativet hertil i saa Fald bør tages jo før jo heller, og at den rette Løsning da kun er een: *Forholdstalsvalgmaadens Gennemførelse*“. Skal man derfor stille sig paa et Byerhvervsstandpunkt i dette Øjeblik, maa det være dette, at man accepterer den faktiske Forudsætning, der foreligger derved, at 2 væsentlige Lovgivningsfaktorer ønske at løse disse Vanskeligheder ad Grundlovsændringens Vej, og da bliver det, som man fra Byerhvervsorganisationernes Side maa kæmpe for: Forholdstalsvalgmaaden.

Med Hensyn til Forholdstalsvalgmaaden ønsker jeg at gøre nogle Betragtninger gældende. Der er for det første som sædvanlig anført mod den — og dette var Hovedargumentet fra den højtærede Konseilspræsidents Side, for øvrigt ogsaa fra anden Side her i Salen —, at man derved overskærer det personlige Baand, som i dette Øjeblik binder Folketingsmanden til hans Vælgere, og herved løber Fare for at krænke de lokale Interesser. Jeg maa nu tilstaa, at det ef-

ter min Mening netop er et stort Fortrin ved Forholdstalsvalgmaaden, at den løser Folkets Repræsentanter fra de lokale Interesser. Netop i et lille Land maa man endelig se at komme bort fra dette, at Rigsdagen bliver et Slags højere Sogneraad. Man havde i sin Tid en levende Følelse deraf, den Gang man skabte den første frie Forfatning paa Fastlandet, nemlig i 1789, idet en Lov af December 1789 endog forbød de franske deputerede at føle sig som repræsenterende denne eller hin enkelte Kreds, hvori de tilfældigvis vare valgte, de skulde føle sig som „Repræsentanter for det franske Folk“. Det var selvfølgelig naivt, for man kan ikke saadan paabyde Folk, at de skulde føle sig som dette eller hint — navnlig naar den haardhændede Realitet byder en at sørge for de lokale Interesser, hvoraf det blandt andet afhænger, om man bliver valgt igen —, men bag denne Naivetet ligger den rigtige Betragtning til Grund, at det det gælder om, navnlig i det folkevalgte Kammer, er at løsgøre Repræsentanterne fra dette stadige Hensyn til de „lokale Interesser“, dette Begreb, som den berømte Digter Henrik Ibsen netop har gennemhaanet paa en saa glimrende vittig Maade i „De unges Forbund“. Nu vil jeg paa ingen Maade nægte, at det af og til kan ske, at en lokal Interesse i en bestemt Egn eller en bestemt By kan være saa mægtig og afgørende for vedkommende Egns eller Bys Trivsel, at det er ikke alene undskyldeligt, men naturligt, maaske endog nødvendigt, at vedkommende Landsdels eller Købstads Beboere sige: Denne lokale Interesse maa vi i dette Øjeblik først og fremmest have repræsenteret! Men saa er der intet som helst i Vejen for, at dette kan ske indenfor Forholdstalsvalgmaadens Ramme; thi hvad er Forholdstalsvalgmaaden andet end dette, at Vælgerne have Lov til at gruppere sig frit, efter hvilke som helst Synspunkter, de selv ville vælge? Ville de i det givne Øjeblik vælge det lokale Synspunkt, kunne de ogsaa gruppere sig efter dette og saaledes skaffe sig en Repræsentant for deres lokale Interesser, idet de, hvis de lade de andre Hensyn, Partihensynene, træde til Side, altid ville være tilstrækkelig mange til at danne en Kvotient, saaledes at de kunne faa en Repræsentant valgt. Det karakteristiske